

9.5.2019

Sepon ystävät ja työtoverit

Koulutussuunnittelija Seppo Ylinen syntyi Kemissä 20.3.1947 ja kuoli 14.3.2019 Helsingissä vaikean sairauden murtamana. Sepon työuraan mahtuu paljon. Mutta koska hän oli viime vuosina kantava voima juuri Vapaus valita toisin -yhdistyksessä, päätimme muistella Seppoa seminaarilla. Seppo ja seminaarit nimittäin kuuluvat yhteen.

Seppo oli valistuksen ja järjestötyön soihdunkantaja. Kokoonnumme Eurooppa-päivänä huippuseminariin, jossa muistellemme ystäväämme ja toveriamme, hänen panostaan työväen sivistystoiminnalle, uusliberalistisen hegemonian haastamiselle sekä yhteiskunnalliseen keskusteluun vaikuttamiselle tutkimustiedon välittämisessä ja argumentaation kehittämisessä.

Kantava teema Sepolle oli taloudellisen, sosiaalisen ja sivistyksellisen eriarvoisuuden vähentäminen. Hän teki väsymättömästi työtä sen eteen, ettei yhteiskuntapolitiikkaa ja sen keinovalikoimaa kapeutettaisi uusliberalistisen ajattelun mukaisesti talouskuriksi.

Kun valtavirtaiset taloustieteilijät ovat tolkuttaneet, että talouskasvun nimissä on hyväksyttävä tulo- ja varallisuuserot, Seppo teki tunnetuksi sellaisten teoretikkojen tutkimuksia ja töitä, jotka osoittavat, ettei väite pidä paikkaansa. Nyt myös IMF:n ja OECD:n tutkimustulokset kertovat samaa. Tilastoja tutkimalla selviää myös, että Suomen talous olisi kasvanut vuosina 1990–2010 noin kahdeksan prosenttiyksikköä enemmän, mikäli tuloerot eivät olisi kasvaneet samaan aikaan.

Talouskuri on nakertanut myös tieteen ja tutkimuksen asemaa tulostavoitteilla, joilla on viety pohjaa pois perustutkimukselta. Se taas puolestaan on kaiken uutta luovan kasvualustaa. Jopa Professoriliitto on huolissaan siitä, että suomalaisten yliopistojen rahoitus on poikkeuksellisen tulospainotteista. Suomennettuna tämä tarkoittaa sitä, että tutkijoiden aika menee apurahojen haalimiseen ja että niitä aiheita tutkitaan, joihin rahaa saadaan.

Raha on myös vallan valuuttaa. Sillä on voinut ostaa politiikan, joka on mahdollistanut tulo- ja varallisuuserojen repeämisen ja saanut kaikki muut tuntemaan, ettei omassa elintasossa ole tapahtunut parannusta eikä sitä edes ole näköpiirissä. Populististen liikkeiden nousu ja kehittyminen äärikansallismieliseksi voimatekijäksi niin Euroopassa kuin muuallakin on osin seurausta tästä.

Vastikään pidetyssä Suomen Sosiaalifoorumissa pohdimme populismiin verhoutunutta fasismia. Populismien suojissa nimittäin fasistiset piirteet ovat voineet kasvaa ja jalostua. Juuri äärikansallismielisyys, demokratiavastaisuus sekä erilaisuuden pelko ovat siivittäneet populistisia puolueita menestykseen. Niissä on menossa muodonmuutos: populismien lihavasta toukasta on sukeutumassa fasismien yökiitäjä. Tästä kirjoitan tulevassa Ydin-lehden pääkirjoituksessa.

Nyt kun eduskunta on päättänyt uudesta istumajärjestyksestä, perussuomalaisten muodonmuutos ei-sosialistisesta työväenpuolueeksi äärioikeistolaiseksi kansallismieliseksi puolueeksi alkaa tulla näkyväksi. Toki he itse yrittävät raivoisasti todistaa muuta.

Uskon, että Seppo olisi kirjoittanut Facebook-päivityksen, jossa hän olisi iloinnut SDP:n noususta hallituksenmuodostajaksi ja nyt käytävistä hallitusohjelmanevotteluista kansanrintamapohjalta. Hän olisi iloinnut hyvinvointivaltion näkemisestä demokratian parhaana takeena. Ja kaiken lisäksi hän luultavasti olisi muistuttanut, että kansanrintamalla padottiin aiemmin historiassamme äärioikeiston nousua.

Kun jotkut ovat jo ristineet mahdollisen tulevan hallituksen hillopurkkihallitukseksi, muistuttaisimme Sepon kanssa nimityksen kummeja sillä, että hillopurkin kansi pannaan nyt kiinni. Onhan yksityistämisen ja liian pitkälle menneen markkinaehtoisuuden myötä osasta julkisista palveluista kuten hoivasta tullut pääomasijoittajien hillopurkki. Seppo itse sitä vastoin itse oli loppuun asti vankkumaton julkisten palvelujen puolustaja. Hän muistutti aina saaneensa erinomaista hoitoa ja arvosti siksikin hyvinvointivaltiota ja sen palveluja.

Mutta uskon myös, että Seppo olisi pohtinut myös kriittisesti demokratian toimivuutta ja sosialidemokratian, ja laajemmin, pitkittynyttä identiteettikriisiä.

Uskon Sepon vastausten näihin pohdintoihin löytyneen sivistyksestä, henkisestä avarakatseisuudesta, tiedon omaksumisesta, oman itsensä ja ympäröivän maailman ymmärtämisestä niin, että sosialidemokratian ja siis työväenliikkeen arvoista pidetään kiinni, linja rakennetaan kestäväksi niin hyviä kuin huonoja aikoja, ei vilkuilla politiikan pikavoittojen suuntaan mutta ennen muuta ymmärretään ja ollaan herkinä ihmisten kokemuksille, arjen ongelmille ja huolille. Ajatuksella, että kaveria ei jätetä.

Näin se on. Vasemmistolaisuus on aina tiedollinen projekti. Siksi se on myös vaativa. Tietoisuutta pitää vahvistaa myös tunnesiteillä ja siksi taiteen, tieteen ja yhteisöllisyyden liiton on toimittava.

Sallittakoon tähän loppuun henkilökohtainen muistelu, joka liittyy Sepon työhön valistussihteerinä ja kaaderikoulun vetäjänä. Rosa Luxemburg oli suuri innoitukseni lähde siitä lähtien kun sain Brita Polttilan suomentaman Huutomerkkisarjan kirjan: Rosa Luxemburg. Yhteiskunnallinen uudistustyö vai vallankumous. Sain sen joululahjaksi 15-vuotiaana.

Luultavasti en silloin ihan kaikkea ymmärtänyt – aion lukea sen nyt uudelleen - mutta esipuheesta olen alleviivannut virkkeen: ”vasta kun tiede ja työläiset, nämä yhteiskunnan vastakkain asetetut navat yhtyvät, ne voivat rautaisella otteella murskata kaikki kulttuurisiteet. Nykyaikaisen työväenliikkeen koko voima perustuu teoreettiselle tiedolle.”

Tervetuloa Sepon hippuseminaariin. Suremme ystävämme poismenoa mutta samalla iloitemme menneestä yhteisestä ajastamme!

Kuulemme nyt hänen arvostamiensa asiantuntijoiden ja poliittisten toimijoiden johdatuksia aiheeseen sivistävän ja eriarvoisuutta vähentävän talouspolitiikan mahdollisuuksista. Vaalimme sivistyksen ja valistuksen tulta Sepon johdattamalla tiellä. Tervetuloa!

Arja Alho, Vapaus valita toisin yhdistyksen puheenjohtaja ja Ydin-lehden päätoimittaja